

ZAHTJEV VLADI:

Kad ćete vratiti dug novim umirovljenicima?

Dug tzv. starim umirovljenicima je vraćen, a država ga je morala vratiti zato jer je ratni premijer Vlade Nikica Valentić zaključio kako ne treba poštovati zakone. Ustavni sud je pravedno presudio, pa su stari umirovljenici namireni i danas imaju relativno pristojne mirovine, osobito u poredbi s novim umirovljenicima.

Zašto i koliko su zakinuti novi umirovljenici? Od početka 1999. godine primjenjuje se početna aktualna vrijednost mirovine (AVM) od 35,16 kn. Stručna grupa u kojoj su bili i predstavnici umirovljeničkih udruga odmah je izračunale kako je trebala iznositi 62,37 kuna. Prva AVM je, dakle, utvrđena u iznosu od samo 56 posto od stvarne zakonom propisane vrijednosti! I to zato jer u nju nisu uračunata davanja koja su zakonski trebala biti priznata, a što je kasnije u korist umirovljenika presudio Ustavni sud. Dakle, priznati dug od strane Ustavnog suda nije bio dovoljan razlog za korekciju novih mirovina - sve do danas.

Tako su novi umirovljenici zakinuti za oko 40 posto mirovina u startu. Istina, kasnije je uveden dodatak na mirovinu, no sve su te intervencije početnu nepravdu samo popravile ili, u najboljem slučaju, prepolovile, pa današnja razlika iznosi oko 19 posto. Sindikat umirovljenika podnio je zahtjev za ocjenu ustavnosti tadašnjeg Zakona o miro-

vinskom osiguranju, a odgovor Ustavnog suda kako je sve - po zakonu stigao je tek 2010. Da, računski je sve po zakonu, samo što su mirovine 1998. bile pokradene!

Eto što je odgovorio Ustavni sud, ista priča - drugi aršin: "Aktualna vrijednost mirovine kao faktor izračuna mjesečnog iznosa mirovine važna je za određivanje visine mirovine svakog pojedinog umirovljenika, ali i za određenje ukupnog iznosa mirovinskih izdataka... Pri tome je zakonodavac Vladi Republike Hrvatske odredio mjerilo kojeg se mora pridržavati pri određivanju navedenog iznosa. To je mjerilo dostignuta razina mirovina ostvarenih do 31. prosinca 1998. Dakle, riječ je o mjerilu koje osigurava usklađenu razinu mirovina i drugih mirovinskih primanja u uvjetima prelaska na izmijenjeni sustav mirovinskog osiguranja uređen ZOMO-om. U skladu s dobivenim ovlaštenjem, Vlada RH je 29. ožujka 1999. donijela Odluku o aktualnoj vrijednosti mirovine od 1. siječnja 1999. (NN br. 31/99.)".

Tako je Ustavni sud na neki način presudio sam protiv sebe i izrekao svoj konačni pravorijek, zasigurno pri tome vođen političkim, a ne pravnim i pravednosnim kriterijima. Stoga je na politici da donese odluku o popravku grešaka prethodnika. Dug starim umirovljenicima je vraćen. Tražimo da se vrati i dug novim umirovljenicima!

U OVOM BROJU:

Vodič HZZO-a...Što je novo u mirovinskom zakonu?...Drugi mirovinski stup - zašto ga treba odmah zamrznuti info.HZMO...

13 godina borbe SUH-a

Vraćen dug umirovljenicima

SUH je odigrao presudnu ulogu u povratu duga umirovljenicima, a pregovarač svih umirovljeničkih udruga bio je potpredsjednik SUH-a Ivan Nahtigal

19. prosinca 2013. godine, isplaćena je posljednja, šesta rata umirovljeničkog duga za 15,5 tisuća korisnika obiteljskih i najviših mirovina, a riječ je o iznosu od 117,14 milijuna kuna. Republika Hrvatska kao osnivač Umirovljeničkog fonda time je izvršila svoju obvezu spram umirovljenika, isplativši ukupno deset milijardi i 252 milijuna kuna, a pravo na povrat duga dobio je 448.081 član Umirovljeničkog fonda. Je li dug umirovljenicima doista isplaćen?

I predsjednik Hrvatske stranke umirovljenika u jednostranom priopćenju se pohvalio „jednim od najvećih projekata“ svoje stranke, tvrdeći kako je HSU 2003. s tadašnjom Vladom RH dogovorila obeštećenje umirovljenika zbog činjenice da im je nezakonito smanjena mirovina u razdoblju od 1993. do 1998. Povrat je tražen na temelju odluke Ustavnog suda od 18. svibnja 1998. godine. Zanimljivo kako ljudi vole prisvojiti i personalizirati uspjehe.

No, dokumenti ne varaju: na prijedlog Sindikata umirovljenika Hrvatske od 30. 11. 1993. godine, te Društva Hrvatski umirovljenik i Matice umirovljenika i HSU-a, Ustavni sud je 12. svibnja 1998. godine donio Odluku kojom je ukinuo pet člana Zakona o usklađivanju mirovina, kojima se htjelo legalizirati nezakonito odstupanje od usklađivanja mirovina u razdoblju od 1993. do 1998. Nakon što HDZ gubi izbore, Ivan Nahtigal iz SUH-a je pripremio „Projekt za početak otklanjanja diskriminacije umirovljenika“ koji su usvojile sve umirovljeničke udruge i na bazi toga je 19.3.2000. održan sastanak s predstavnicima Račanove Vlade (Linić, Antunović i Vidović). Imenovana je zatim stručna radna grupa predstavnika Vlade i umirovljeničkih udruga, ali je ta vlada izbjegavala realizirati odluku Ustavnog suda, te je Zakonom o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima samo malo podigla mirovine.

Bilo bi nemoguće zaobići činjenicu da je prva Vlada koja je priznala svoje obveze glede duga umirovljenicima bila Sanaderova, stoga što je morala pribjeći koaliciji s Hrvatskom strankom umirovljenika, koja je pak svoje partnerstvo uvjetovala donošenjem Zakona o provođenju Odluke Ustavnog suda. Započeli su pregovori u kojima je Vladu zastupala potpredsjednica Jadranka Kosor, a umirovljenike (sve udruge i HSU-a) Ivan Nahtigal, tada potpredsjednik SUH-a. Pregovori su uspjeli i osnovan je Umirovljenički fond za obeštećenje umirovljenika. U procesu dugome 13 godina, pobijedio je zakon i poštovanje odluke Ustavnog suda.

Ivanković: Bilo ratno vrijeme i nije se mnogo mislilo o poštivanju zakona

SUH je ponosan na svoj nezaobilazni doprinos obeštećenju tzv. starih umirovljenika, a svoja sjećanja najbolje iznosi prvi i danas počasni predsjednik SUH-a Juraj Ivanković: „Bilo je ratno vrijeme i nije se mnogo mislilo o poštivanju zakona. Tako je tadašnje Upravno vijeće HZMO-a donijelo odluku o ograničavanju mase sredstava za isplatu mirovina i u vrijeme najgore inflacije teret je prebačen na leđa najslabijih - na grbaču umirovljenika. Podnijeli smo zahtjev Ustavnom sudu, slali pismo; mi SUH-ovci smo bili najuporniji. Konačno smo uspjeli ishoditi da Ustavni sud upriliči javnu raspravu na kojoj smo iz SUH-a sudjelovali Ivan Nahtigal i ja. Pamtim te presudne trenutke, razgovore s predsjednikom Ustavnog suda Jadrankom Crnićem; vaganje rješenja na koja ćemo pristati, a

da umirovljenici opet ne budu prevareni. Neki su tražili povrat duga odmah i pristali na polovicu iznosa, drugima je vraćan u ratama. Taj je posao sada okončan. Uvjeran sam da je naš Sindikat umirovljenika opravdao svoje osnivanje i bio presudan faktor u povratu duga.“ - zaključuje Ivanković.

POPULIZAM I KAKO GA STEĆI

Što je novo

Neka vraćara bi odmah rekla da nema sreće sa zakonom koji je donesen u petak, 13. prosinca 2013. To sigurno nije razlog zašto Sindikat umirovljenika Hrvatske, nakon više godina borbe za pokretanje mirovinske reforme, nije zadovoljan novim Zakonom o mirovinskom osiguranju. Nije riječ o numerologiji, predrasudama ili formama, već o činjenici da je Hrvatska ponovno ostala bez - mirovinske reforme. Ono što je ministar rada i mirovinsko-ga sustava Mirando Mrsić ponosno predstavio kao reformu, samo je kompromisno krpačenje kojem nisu prethodile ozbiljne analitičke podloge, vizije i simulacije. Ne može se reći da u zakonu nema i pozitivnih pomaka, nekih poboljšica, no sve je to daleko od reforme. Ministar ponosno ističe kako je najveća novost novog zakona povoljnije usklađivanje rasta mirovina na godišnjoj osnovi za sve umirovljenike, osim za one koji mirovinu primaju prema posebnim propisima. - Njihova mirovina neće se moći usklađivati, odnosno neće rasti sve dok BDP tri tromjesečja zaredom ne naraste najmanje za 2 posto u odnosu na isto razdoblje lani te ako deficit državnog proračuna padne ispod 3 posto. Novost je i uvođenje privremene invalidske mirovine za osiguranike koji uspješno završe proces rehabilitacije te mogu ponovno na tržište rada, a za vrijeme te privremene mirovine dobiva tu posebnu mirovinu. - navodi ministar i dodaje kako novi zakon predviđa i redoviti kontrolni pregled svake tri godine za invalidske mirovine, te da je takvom kontrolom poništeno već 29 invalidskih mirovina jer su bile stečene mimo zakona.

Mrsić je rekao i kako je sklopio dogovor s Hrvatskom poštom, tako da će 180.000 umirovljenika koji mirovinu dobivaju putem pošte i dalje mirovinu dobivati na isti način, ali će novi umirovljenici koji u mirovinu odu nakon 1. siječnja 2014. mirovine primati isključivo putem računa u banci. I tu je kraj ministrovih javnih priča, obojenih populizmom. Jer, svakako je populizam ono što dominira u pozadini njegovih istupa i poteza. Primjerice, pretpostavlja kako će biti pozdravljeno da se mirovine bolje usklađuju (iako ne navodi kako je švicarska formula i dalje dijelom zakonodavstva, unatoč obećanjima kako će biti ukinuta); drži da će biti pohvaljen što će se loviti lažne invalidske umirovljenike, ali ne navodi da se to moglo i do sada, ali nije - pa je Hrvatska dosegla europski vrh sa 27 posto udjela invalidskih mirovina u ukupnom broju umirovljeničke populacije. Ministar zatim navodi kako će oni koji su mirovine primali poštom to nastaviti, bez priznanja kako su na tome inzistirale umirovljeničke udruge, a on je htio ukinuti to pravo baš svima (osim onima koji bi kompliciranim proce-

u novom Mirovinskom zakonu?

durama uspjeli dokazati da u njihovu selu nema bankomata, da su nemoćni, nepokretni...; pa je čak u prvoj varijanti ispisao cijeli niz bolesti za koje bi se to pravo moglo priznati). Ministar također ponosno spominje, iako to nije dijelom ovoga Zakona, kako se konačno, opet, režu povlaštene mirovine, a da pri tom ne navodi kako su u toj takozvanoj grupaciji povlašćenih i rudari iz Labina i pomorci na stranim brodovima, sve penziji s niskim mirovinama.

Na kraju, uz mnogo populizma, još se treba dodati malo kristalne kugle s početka teksta, iz koje ministar samodopadno čita kako „udio mirovine u plaći u idućih 20 godina neće biti ispod 60 posto, a krajnji je cilj da se trajno zadrži između 60 i 70 posto prosječne plaće“. I nikad ne kaže kako su hrvatski umirovljenici najsiromašniji u regiji, jer to se mjeri, među inim, relativnom vrijednošću mirovine, tj. udjelom neto mirovine u neto plaći, po kojem smo od svih zemalja nastalih iz bivše Juge - na dnu. Naime, dok Slovenci, Makedonci i Srbi imaju između 50 i 60 posto udjela, čak nas šibaju i Bosanci s 42 posto, dok mi laviramo između 38 i 41 posto. Ministar baš nikad ne govori o siromaštvu, iako bi ga njegova liječnička profesija morala činiti empatičnim, pa tako ne priča kako Hrvati stariji od 65 godina po siromaštvu na trećem mjestu ljestvice u Europskoj uniji. A po relativnoj vrijednosti mirovine na četvrtom - ali odozdo! Sve to, dakako, ne daje nikakve osnove za snoviđenja o rastu realne vrijednosti mirovine, a novim Zakonom o mirovinskom osiguranju nije se baš ništa promijenilo da bi tako bilo.

Mirovinska reforma bi bila bi nešto posve

drugo. Kad je već HDZ krajem devedesetih, pod pritiskom Svjetske banke, a uz svesrdnu pomoć Josea Pinere, Pinochetovog ministra koji je u Čileu privatizirao mirovinski sustav (a doveo ga je današnji bankar Prka); pa kad je već mladi HNS-ov lavić Dragan Kovačević (prema vlastitim izjavama - strateg mirovinske reforme) pomogao SDP-ovom ministru Davorku Vidoviću da realizira tu viziju početkom ovog stoljeća, nije li bilo za očekivati da će Milanovićeva Vlada doista krenuti u reformu mirovinskog sustava? Možda bi i krenula da su se našli pravi i stručni ljudi na pravom mjestu. Ali nisu. I tako imamo samo još jednu, malo opširniju, novelu mirovinskog zakona. Koju će uskoro Vlada sama dijelom dopuniti zamrzavanjem drugog mirovinskog stupa, ili će to ostaviti novoj vladi. Uglavnom, dobili smo izmjene zakona, ali ne i reformu. Dapače, ministar je raspravu podijelio na paketiće, pa je zakon o promjenama u prvom stupu međugeneracijske solidarnosti usvojen odvojeno, dok će daljnja tri zakona - o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima i mirovinskim osiguravajućim društvima, tek doći na dnevni red za usvajanje. A da o cjelini mirovinskog sustava rasprava nije bila ni vođena, niti dopuštena.

I eto što smo dobili nakon godinu dana rasprava između Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Hrvatske stranke umirovljenika i Koordinacije umirovljeničkih udruga (Matica, SUH i drugi) te burnih rasprava na Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe,

1. Usklađivanje mirovina

U zadnjih 10 godina usklađivanje mirovina prema „švicarskoj“ formuli u omjeru 50:50 indeksa bruto plaća i potrošačkih cijena značilo je 10-postotno zaostajanje mirovina za plaćama u RH. Zbog toga je dogovoreno povoljnije usklađivanje istih parametara u omjeru 70:30 u korist većeg indeksa, ali će se zbog velike „rupe“ u državnom proračunu mirovine i ove godine (2014.!) mirovine usklađivati prema dosadašnjoj „švicarskoj“ formuli, a s razlikom do 70:30 uskladiti će se s 1. siječnja 2015. godine. Vjerujemo da će ovo barem malo usporiti siromašenje umirovljenika.

2. Povratak „instituta punog staža“

Dosad je za odlazak u prijevremenu starosnu mirovinu sa 40 i više godina mirovinskog staža (uz 60 godina života) penalizacija iznosila i do 9%. Ovom odredbom daje se veći značaj duljem mirovinskom stažu. Od početka 2014. godine za 40 godina staža

penalizacija se smanjuje, a u prijevremenu starosnu mirovinu se može ići s 41 godinom mirovinskog staža i 60 godina života bez penalizacije (odredba vrijedi za oba spola). Time smo dobili novu kategoriju prijevremene mirovine bez penalizacije.

Nismo zadovoljni.

3. Nagrađivanje mirovinskog staža

Do sada je u aktualnom zakonu osiguravnik, koji prvi put stječe mirovinu nakon navršene 65. godine života i ima 35 godina mirovinskog staža, imao pravo da mu se za svaki mjesec staža mirovina povećava za 0,15%, a najviše za pet godina, odnosno do devet posto. Uz ovu odredbu usvojena je odredba da se isto po 0,15% nagrađuje i svaki mjesec rada nakon navršene 41. godine mirovinskog staža i 60 godina života. Prijedlozi Ministarstva su bili diskriminirajući, pa smo zadovoljni što smo utjecali na korekcije.

Zadovoljni smo.

4. Stečaj, burza i prijevremena mirovina

Radnici koji zbog posljedica stečaja firme završe na Zavodu za zapošljavanje, a ako se niti nakon dvije godine neprekidnog traženja posla na Zavodu ne zaposle, moći će uz potrebne uvjete otići u prijevremenu starosnu mirovinu bez penalizacije.

Zadovoljni smo.

5. Pravo na rad (bez obustave mirovine)

Pravo na rad je omogućeno samo nekim kategorijama te samo uz nepuno radno vrijeme (do polovice punog). Korisniku mirovine koji se zaposli ili počne obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje, isplata mirovina se obustavlja. Mirovina se ne obustavlja: korisnik starosne mirovine koji neposredno nakon ostvarene mirovine nastavi raditi s nepunim radnim vremenom uz izmijenjeni ugovor o radu, korisnicima invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti ili djelomičnog gubitka radne sposobnosti, korisniku koji obavlja sezonske poslove u poljoprivredi ili korisniku koji ostvaruje drugi dohodak.

Zadovoljni smo što je pravo na rad ušlo u ovaj zakon. Nezadovoljni smo što su prijevremeni starosni umirovljenici izuzeti od ovoga prava, te se njime rad uvjetuje obustavom mirovine. Proučit ćemo što možemo poduzeti zbog evidentne i nepravedne višestruke diskriminacije.

6. Mirovine po posebnim propisima

Prema novom zakonu u tijeku 2014. godine HZMO će izvršiti razdvajanje tzv. povlašćenih mirovina na dio koji je određen prema

uplaćenim doprinosima i dio mirovine koji je ostvaren prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima. **Na dio ili cijelu mirovinu, ukoliko je ostvarena prema posebnim propisima, neće biti usklađivanja** sve dok rast BDP-a u tri uzastopna kvartala ne bude najmanje 2% i dok deficit Državnog proračuna ne bude manji od 3%.

Zadovoljni smo, ako će se razdjeljivanje mirovina prema posebnim i općim propisima provesti pravedno. Takvu diferencijaciju smo govarali godinama.

7. AVN/Novi umirovljenici i obiteljske mirovine

Nažalost, zbog velikih problema državnog deficita, ovaj zakon uz poznati problem nižih mirovina „novih“ umirovljenika (najvećim dijelom zbog prve aktualne vrijednosti utvrđene u iznosu od samo 57 posto), ne rješava još jednu veliku nepravdu, a to su obiteljske mirovine. U mirovinskom sustavu RH ima dosta solidarnosti, socijale i povlastica kod najnižih, invalidskih i mirovina prema posebnim zakonima, ali zakon ne uvažava odrađen ukupan staž i sve uplaćene doprinose bračnih partnera. Podržali smo prijedlog HSU da u slučaju smrti jednog korisnik mirovine zadrži svoju mirovinu i dobije dio mirovine umrlog partnera, pa makar i 30 posto, ali nije prošlo. A u **vezi AVN ćemo nastaviti izučavati pravne mogućnosti, te dalje vršiti pritisak na povećanje čim proračunski bude moguće.**

8. Uvjeti umirovljenja - Starosna mirovina

Pravo na starosnu mirovinu u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2030. ima osiguranik kada navršši 65 godina života (muškarac), odnosno u 2014. 61 godinu života (žena) i 15 godina mirovinskog staža. Pravo na starosnu mirovinu od 1. siječnja 2038. ima osiguranik kada navršši 67 godina života i 15 godina mirovinskog staža. Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe, a osobito Sindikat umirovljenika Hrvatske, bili su protiv povećanja dobne granice s 65 na 67 godina života (i s 60 na 62), jer je to odredba s odgodom primjene od 17 godina, što je nezabilježeno u europskoj praksi. I svi sindikati i čitava javnost su bili protiv.

Vlada nije prihvatila amandman HSU-a i Laburista, posredstvom kojih se to pokušalo popraviti.

Nismo zadovoljni.

9. Prijevremena starosna mirovina

Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2030. ima muškarac kada navršši 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža, odnosno žena kada u 2014. navršši 56 godina života i 31 godinu mirovinskog staža. Ženama se svake godine uvjeti staža i godina života povećavaju po tri mjeseca, tako da se 2030. izjednačavaju s muškarcima. Pravo na prijevremenu starosnu mirovinu od 1. siječnja 2038. imati će osiguranici kada navr-

še 62 godine života i 35 godina mirovinskog staža.

Nismo zadovoljni.

10. Smanjenje mirovina po posebnim propisima od 10%

Prema posebnom zakonu od 1. siječnja 2014. smanjenje bi iznosilo 10% jednako za sve korisnike mirovina koje su veće od 5.000 kuna, ali tako da pojedinačna mirovina nakon smanjenja ne smije biti niža od tog iznosa. Ovo smanjenje ne obuhvaća mirovine HRVI iz Domovinskog rata i ratnih vojnih invalida s oštećenjem organizma od 100%, obiteljske mirovine djece smrtno stradali hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, mirovine radnika profesionalno izloženih azbestu i rudara Istarskih ugljenokopa „Tupljak“. To predloženo smanjenje obuhvaća oko 43.000 korisnika od ukupno 186.000, a ušteda bi bila oko 303 milijuna kuna.

11. Vojni umirovljenici JNA

Na zahtjev korisnika mirovine hrvatskog državljanina, kojemu je priznato pravo na mirovinu od 1. siječnja 1992. godine do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, prema općim propisima iz mirovinskog osiguranja Republike Hrvatske, a kojemu je u ukupan mirovinski staž uračunat i staž osiguranja navršen do 8. listopada 1991. godine prema prijašnjim propisima kojima su bila uređena prava vojnih osiguranika, ponovo će se odrediti mirovina na način da će se za razdoblja toga staža osiguranja plaće (osobni dohodak i posebni dodaci) ostvarene u bivšoj JNA uračunati u visini od 63,22%. Mirovina iz stavka 1. ovoga članka pripada od prvog dana idućeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva. Ova odredba st se ne primjenjuje ako je osoba na temelju staža osiguranja navršenog u bivšoj JNA ostvarila pravo na mirovinu izvan hrvatskoga mirovinskog osiguranja ili ako je ukupni mirovinski staž navršen u Republici Hrvatskoj kraći od dvanaest mjeseci.

13. Mirovine putem pošte

Na inzistiranje SUH-a prihvatilo se u konačni tekst zakona unijeti odredbu kojom svima onima koji su i do sada primali mirovinu poštom, to neće biti zapriječeno. Prethodnim prijedlogom su svi u roku od 6 mjeseci trebali prijeći na isplatu putem banaka.

Nismo, međutim, uspjeli da to vrijedi kao pravo izbora i za nove umirovljenike, pa će tako od 1.1.2014. svi novi umirovljenici primati mirovine isključivo putem banaka. Istražit ćemo mogućnosti pravnog prostora za slučajeve gdje to umirovljenici opravdano ne mogu.

DRUGI MIROVINSKI STUP

Zašto ga

Pišu: Ivo Marjanović i Jasna A. Petrović

Ovih se dana po prvi put u hrvatskoj javnosti otvoreno progovorilo o drugom mirovinskom stupu, lavinom sinkroniziranih lobističkih izjava podržanih od bankarske industrije, te udarom na ministra financija koji je uopće dopustio otvaranje tog pitanja. Ne damo da država otme privatno vlasništvo - viču glasnogovornici bogatije Hrvatske, svaki s barem dvije tisuće eura mjesečne plaće. Hrvatska većina prinuđen na uplate u drugi mirovinski stup, oni s plaćama ispod prosjeka, trebaju dići svoj glas, jer njima je ulaganje u drugi stup u efektivnom vlasništvu banaka samo - bacanje novaca za zadržavanje nisku mirovinu.

Sindikat umirovljenika još je u svojim programskim dokumentima od prije pet godina otvoreno naglašavao potrebu žurne reforme drugog mirovinskog stupa obvezne kapitalizirane štednje. Na redovitoj skupštini održanoj u listopadu 2012. SUH je u Programskoj platformi 40+ problematizirao drugi stup, te na međunarodnoj konferenciji uoči skupštine upriličio i prezentaciju modela drugog stupa Nizozemske.

Od osnivanja Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, početka prošle godine, SUH je pokušavao pokrenuti javnu raspravu o potrebi reforme trostupanjskog mirovinskog modela Svjetske banke, koji je Hrvatskoj bio nametnut krajem devedesetih. Suočavao se sa zidom šutnje i medijskom blokadom.

Konačno, u rujnu Predsjedništvo SUH-a na svojoj je 10. sjednici javno poziva Vladu Republike Hrvatske na žurno ukidanje postojećeg drugog mirovinskog stupa obvezatne kapitalizirane štednje, kako bi se spriječio raspad ukupnog mirovinskog sustava.

U međuvremenu je gotovo na svakoj sjednici Nacionalnog vijeća naglašavana potreba cjelokupne mirovinske reforme, koja bi uključila i drugi stup, ali ne na način da se izmjenama zakona kakav je upravo pred donošenjem u Saboru, ojača riskantnost ulaganja. Sukladno praksi većine europskih zemalja, koje takav obvezni mirovinski stup uopće nemaju i onih koje su od njega odustale i prešle na dobrovoljni, izvrše potrebne analize opstojnosti hrvatskog modela drugog stupa.

Hrvatski laburisti su prvi otvorili saborske odaje za tu temu, te organizirali klupsku raspravu na kojoj su predstavnici SUH-a iznijeli brojne argumente za reformu tog stupa, koji predstavlja ugrozu ne

treba odmah zamrznuti

samo za isplatu mirovina iz drugog stupa u dalekoj budućnosti (nesigurnih i niskih), već i za isplatu mirovina iz prvog mirovinskog stupa.

Nitko nije pitao građane

Posebno se mora naglasiti da ostavljanje ovakvog drugog stupa u ovom ekonomskom i financijskom trenutku k tome direktno ugrožava stabilnost zemlje kroz veliku zaduženost (preko 60% BDP i veliki deficit državnog proračuna preko 5%).

O mogućnosti zamrzavanja drugog mirovinskog stupa i time odterećenja države za pet milijardi kuna troška drugog stupa godišnje, tek su nedavno progovorili mnogi članovi akademske zajednice, ali i neki dužnosnici Ministarstva financija (pomoćnik ministra financija Boris Lalovac i ministar Slavko Linić).

I naravno, uslijedilo je zbornu pjevanje predstavnika financijskih institucija koji su se „zgrozili“ radi svetogrđa diranja u privatnu imovinu osiguravatelja. Svi, međutim, šute kako su zbog nerazumnih i prevelikih prijelaznih i administrativnih troškova od takvog modela drugog stupa odustale npr. Poljska i Slovačka, nisu ga prihvatila Češka i Slovenija, a zamrznule su ga ili bitno smanjile gotovo sve druge bivše socijalističke zemlje. Ponašamo, zapadnoeuropske zemlje takav stup niti nemaju, s rijetkim izuzecima.

Nitko, nadalje, ne govori javnosti istinu kako je drugi stup krajnje nepovoljan za radnike s nižim i prosječnim primanjima. Samo pojedinci sramežljivo upitaju koliku će mirovinu iz drugog stupa doći oni koji primaju minimalnu plaću. Kako bi radnička većina i bila svjesna istine, kad ih stalno bombardiraju financijski „plaćenici“ s tezom kako je njihova privatna štednja njihova budućnost, te da je zločesta i pohlepna vlada hoće oteti.

A kakva je stvarno istina istina: u slučaju visine plaće od 3.000 do 7.000 kuna bruto, izdvajanje za drugi mirovinski stup iznosi od 150 do 350 kuna mjesečno, bez umanjenja za troškove (fondova, skrbnika i dr.), i bez propitkivanja sigurnosti te štednje danas, a naročito sutra kada se po novom zakonu predviđa mogućnost ulaganje i u vrlo rizične poslove.

Je li itko pitao osiguranike da to žele ili ne? Je li ih itko pitao krajem devedesetih žele li 5 posto svojih doprinosa iz javnog stupa međugeneracijske solidarnosti o kojem skrbi država prebaciti u mirovinske fondove inozemnih banaka, koje njima poglavito financiraju projekte u koje su već kao banke investirali? Nitko ih nije pitao.

Drugi stup neisplativ za većinu

Nitko ne kaže onima s plaćama nižima od prosječnih, onima s bruto plaćama nižima od 7.000 kuna, kako će imati niske prinose, nedovoljne za preživljavanje u starosti. Ta bi mirovina bila mala čak i kada bi se ostvario san zagovarača (uključujući i ministra rada i mirovinskog sustava) da se za drugi stup izdvaja 10%. O visini buduće mirovine mirovinski fondovi u rukama banaka ne vode računa, već o iznosu uplaćenih doprinosa, o njihovom prirastu, iz plasmata (do sada mahom u obveznicama); o pokrivanju svojih administrativnih troškova i o svojim nagradama i bonusima.

Sindikata umirovljenika je izradio računice po kojima je jasno da samo osiguranici čije su plaće više od 7.000 kuna neto mogu biti donekle zadovoljni i računati na relativnu isplativost svoje štednje, a takvih je ipak malo.

Postoji opravdani strah od bankrota mirovinskog sustava s obzirom na zaduženost i deficit u proračunu, budući da se planira manjak u državnom proračunu u 2014. godini u visini od gotovo 17 milijarde kuna, postavlja se pitanje udjela mirovinskog sustava u tom manjku:

- uplata u II. mirovinski stup po osnovi 5% doprinosa iz bruto plaće je od 4,5 do 5 milijardi kuna (prema podacima samih fondova, iako bi po procjeni na temelju broja osiguranika i prosječne plaće taj iznos mogao biti daleko više, i do 7 milijardi kuna);

- nedostatak sredstava u I. stupu (na temelju broja postojećih umirovljenika (radi plaćanja II. stupa) je od 5 do 7 milijardi kuna (bez mirovina po posebnim propisima);

- država mora izdvojiti za kamate na izdane obveznice (a 70% štednje II. stupa je u državnim obveznicama) 2 do 2,4 milijarde godišnje kuna.

Zaključno, godišnje se iz državnog proračuna za gore navedene stavke mora platiti ukupno 14 do 15 milijardi kuna. Dobro je što je ministar financija konačno to uvidio i oglašio se s najavom mogućih korekcija, odnosno zamrzavanja drugog stupa. Naglašavamo da nije govorio o njegovom ukidanju, a niti se Sindikat umirovljenika zalazhe za ukidanje drugog stupa, već za njegovu reformu, te prije svega - na prijelazu na dobrovoljni model, poput gotovo svih europskih zemalja.

Tko su ti koji godinama održavaju medijsku blokadu o drugom stupu? Postoje četiri obavezna mirovinska fonda drugog stupa: AZ; PBZ-Croatia osiguranje; Erste Plavi i RBA. Procjenjuje se da im je imovina poras-

la na 57 milijardi kuna. Fondovi se u javnosti ponašaju kao da je zakon o obveznim mirovinskim fondovima već usvojen u Saboru, jer znaju da imaju čvrsto zaleđe u ministru rada i mirovinskog sustava. Oni su ti koji imaju moć, a Sabor samo treba forme radi organizirati dizanje ruku za zakonske izmjene koje su - oni zatražili i praktički napisali. Kakav socijalni dijalog? Kakve javne rasprave? Kakvo informiranje građana?

Što se može očekivati ako se ništa ne poduzme?

Ukoliko se ništa ne poduzme, posljedice će biti katastrofalne. Koji je najvjerojatniji scenarij s obzirom na moćan bankarski lobi u Hrvatskoj? Na prijedlog Vlade donijet će se Zakon po kojem će drugi mirovinski stup ostati isti, samo s većom liberalizacijom u rizičnosti investiranja. I dalje nitko neće voditi brigu o visini plaće kao osnovice za mirovinu, pa se može očekivati da mirovina iz drugog stupa za većinu zaposlenih bude minimalna. Iz proračuna će se i dalje, zaduživanjem, morati ulagati u privatnu mirovinsku štednju (isplativu samo za zaposlene s visokim plaćama), s neizvjesnim posljedicama.

Iz proračuna će se morati osigurati 5-7 milijarda kuna za postojeće umirovljenike koji su mirovine stekli radom, a zbog manjka od 5% doprinosa oduzetog za privatnu štednju, te smanjenog iznosa prikupljenog od doprinosa (niske plaće, neisplata plaća, neuplata doprinosa i sl.). Na posljehku, fondovi će i dalje uredno zaračunavati svoje provizije i dijeliti bonuse. S takvim scenarijem i rastućem nezaposlenošću, gdje je izlaz?

Što predlažemo?

Postoji nekoliko scenarija koje bi Vlada (ako ima te kompetencije, i ne mora slušati bankare) mogla napraviti:

- u drugi mirovinski stup s povratom sredstava u proračun (mađarski model); ponuditi svim osiguranicima da se dragovoljno opredijele žele li ostati u drugom stupu ili se žele vratiti u prvi stup, uz prijenos uloženi sredstava (poljski i slovački model);

- ili pak zamrznuti drugi obvezni stup na 5-10 godina, odnosno dok Hrvatska ne ostvari rast BDP od 3-5% i smanji minus u proračunu ispod 3%, odnosno vanjski dug na razinu 60% BDP-a.

Možda ima i neko treće rješenje, a to je, dok je ovakav rizičan i neisplativ drugi mirovinski stup zamrznut, skupiti glave i iskustva zapadnoeuropskih zemalja i kreirati novi model. Sve ovisi o nama? Ili o bankama?

hrzmo HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

info.HZMO

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE - SUH

Zagreb, siječanj 2014., godina VII., br. 1

STUPIO NA SNAGU NOVI ZAKON O MIROVINSKOM OSIGURANJU

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 13. prosinca 2013. donio novi Zakon o mirovinskom osiguranju, koji je objavljen u "NN" br. 157/2013. od 24. prosinca 2013., a stupio je na snagu 1. siječnja 2014. Osim ZOMO-a, u prosincu 2013. je doneseno još nekoliko zakona koji se odnose na mirovinska prava.

Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o smanjenju mirovina određenih, odnosno osuđenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju

- objavljen u "NN" br. 157/13 od 24. prosinca 2013., a stupio je na snagu 1. siječnja 2014.

Ovim Zakonom se uređuje smanjivanje mirovina korisnika prava iz mirovinskog osiguranja, ostvarenih prema posebnim propisima, a odnosi se i na mirovine hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji koje su ostvarene, odnosno određene, prema ZOMO-u i koje su povećane prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Smanjenje se odnosi i na mirovine osiguranika - članova posade broda koje se ostvaruju prema Pomorskom zakoniku. Smanjuju se i mirovine akademika, ali će se smanjenje provesti isključivo na dodatak mirovini, a ne na ukupnu svotu mirovine i dodatka.

Važno je napomenuti da je smanjenje privremeno, a trajat će dok se ne poboljšaju gospodarske okolnosti.

Smanjenje se neće odnositi na:

- mirovine hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i ratnih vojnih invalida s oštećenjem organizma od 100%.
- obiteljske mirovine djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz

Domovinskog rata bez oba roditelja (osim sukorisničkih dijelova ovih mirovina koji pripadaju djeci koja su rođena u braku ili izvan braka s drugim roditeljem, odnosno udovici).

- obiteljske mirovine djece smrtno stradalih branitelja, te obiteljske mirovine udovica koje su sukorisnice tih mirovina s djecom smrtno stradalih hrvatskih branitelja.
- mirovine prema Zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja i pravima po osnovi nezaposlenosti zaposlenika u Istarskim ugljenokopima "Tupljak" d.d. Labin.
- mirovine prema Zakonu o uvjetima za stjecanje prava na starosnu mirovinu radnika profesionalno izloženih azbestu.
- mirovine koje se isplaćuju u mjesečnoj svoti do 5.000,00 kuna.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (ZOPHBDR)

- objavljen u "NN" br. 148/13., od 11. prosinca 2013., a stupio je na snagu 1. siječnja 2014.

Ovim izmjenama i dopunama ZOPHBDR se usklađuje s novim sustavom socijalne skrbi i sustavom prava na besplatne udžbenike. Zakonom o socijalnoj skrbi uvodi se zajamčena minimalna naknada koja objedinjuje četiri dosadašnje socijalne naknade, a među njima i opskrbninu koju sada ostvaruje određeni broj branitelja.

Osnovica za utvrđivanje vrijednosnog boda određivat će se prema plaći koju je hrv. branitelj, odnosno HRVI primao prema zvanju, činu ili ustrojbenoj dužnosti u trenutku razvojačenja ili stradanja, ovisno o tome što je povoljnije.

Zakon o državnim otpremnini odnosno doplati mirovine

- objavljen u "NN" br. 153/13. od 18. prosinca 2013., a stupio je na snagu 26. prosinca 2013.

Donošenjem ovog Zakona uspostavljen je pravni okvir dosadašnje prakse dokupa mirovine i uspostavljeni su odgovarajući normativni uvjeti za daljnju provedbu ovoga instituta radnoga prava. Budući da dokupljena mirovina u odnosu na korisnika slijedi mirovinu iz I. stupa, nakon smrti korisnika omogućuje se isplata njegovom članu obitelji, pod uvjetima i opsegu iz ZOMO-a, kao i usklađivanje dokupljene mirovine s ekonomskim kretanjima primjenom istoga Zakona.

ROK ZA PODNOŠENJE PRIJAVA NA MIROVINSKO JE 24 SATA

Novi ZOMO propisuje i skraćivanje roka za prijavu/odjavu na mirovinsko osiguranje s osam dana na 24 sata od početka/prestanka poslovanja ili zaposlenja/osiguranja. U skladu s time je 1. siječnja 2014. na snagu je stupio i novi Pravilnik o vođenju matične evidencije HZMO-a ("NN" br.159/13.), kojim je propisano da su obveznici s više od 3 zaposlenika dužni prijavu podnositi elektroničkim putem (e-prijave), uz prijelazni rok od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Pravilnika: u prijelaznom periodu prijave će se moći predavati i u papirnatom obliku na šalterima HZMO-a, uz rok predaje prijave od 24 sata, koji se bez iznimke primjenjuje od 1. siječnja 2014.

Korisnički računi postojećih korisnika sustava e-prijava prenose se u novi sustav, te se ne trebaju ponovo registrirati, dok novi korisnici popunjavanjem pristupnog lista mogu otvoriti korisnički račun, te ga ovjerenog, zajedno s potrebnom dokumentacijom, predati na šalter najbliže područne službe/ureda Zavoda.

KORISNICI MIROVINA I PROSJEČNE MIROVINE U PROSINCU 2013.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ
I. KORISNICI MIROVINA prema zakonima o mirovinskom osiguranju*		
starosna i prijevremena starosna	634333	2.501,80
invalidska	231126	1.999,20
obiteljska	225669	1.929,82
UKUPNO	1091128	2.277,04
II. HRVATSKA VOJSKA prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2577	4.658,92
invalidska	8890	3.230,25
obiteljska	726	3.709,61
UKUPNO	12193	3.560,74
III. Korisnici mirovina kojima je mirovina određena prema ZOPHBDR-u		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR)**	460	2.451,31
invalidska	58272	5.105,99
obiteljska	13521	6.930,29
UKUPNO	72253	5.430,48
IV. Korisnici mirovina ostvarenih prema Ugovoru između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6321	2.817,06
obiteljska	569	3.142,52
UKUPNO	6890	2.843,94
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1182464	2.486,27

NAPOMENA: * Prosječne mirovine (I-IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak (NN, br. 177/04.), osim obiteljskih mirovina prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2. Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (NN, br. 80/10.), a od obrade mirovina za veljaču 2012. (isplata u ožujku 2012.) Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak (NN, br. 22/12.). ** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br. 174/04.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

Od obrade mirovina za studeni 2013. (isplata u prosincu 2013.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju - NN, br. 112/13.) obustavljena je isplata mirovina za 36.358 korisnika (1.159 korisnika mirovina s prebivalištem iz Republike Hrvatske i 46.777 iz inozemstva).

KORISNICI MIROVINA PREMA SVOTAMA MIROVINA, VRSTAMA MIROVINA I PROSJEČNIM MIROVINAMA KOJI SU PRAVO NA MIROVINU OSTVARILI PREMA ZAKONIMA O MIROVINSKOM OSIGURANJU - U PROSINCU 2013.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	70382	242,14	42508	232,66	15246	264,77	12628	246,73
500,01 - 1.000,00	84894	770,01	43537	756,66	16321	755,26	25036	802,86
1.000,01 - 1.500,00	128426	1.274,35	81612	1.276,50	31658	1.286,21	35156	1.259,91
1.500,01 - 2.000,00	232328	1.804,28	100244	1.801,42	70429	1.800,16	61655	1.813,86
2.000,01 - 3.000,00	315689	2.450,85	184288	2.479,76	66892	2.410,70	64509	2.409,88
3.000,01 - 4.000,00	163494	3.444,03	122377	3.456,52	21707	3.393,54	19410	3.421,68
4.000,01 - 5.000,00	59940	4.410,59	48487	4.412,09	5984	4.394,86	5489	4.414,47
5.000,01 - 6.000,00	21404	5.432,14	18075	5.441,41	1877	5.414,23	1452	5.339,99
6.000,01 - 7.000,00	9052	6.426,02	8088	6.424,98	717	6.437,55	247	6.426,59
7.000,01 - 8.000,00	3639	7.375,27	3325	7.378,83	272	7.315,19	42	7.483,19
veće od - 8.000,00	1880	8.964,62	1812	8.956,42	23	9.347,88	45	9.098,90
UKUPNO	1091128	2.277,04	634333	2.501,80	231126	1.999,20	225669	1.929,82

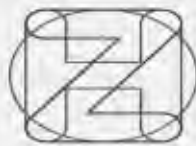
NAPOMENA: Od mirovina za siječanj 2012. (isplata u veljači) primijenjeni su zakoni: Zakon o dopuni zakona o podatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11), Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11) i Zakon o dopuni zakona o mirovinskom osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje (NN, br. 114/11).

NAKLADNIK: HZMO - zvešćina suzbu
UREĐUJE: Odsj. za odnose s javnošću

A. Mirovinska, 10-00 Zagreb
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Brojni Anonim
Tekstove pripremila: Mirovinska ZŠC i M. Peka
Grafički uređila: Maja Kos

Lektorjela: Danijela Harsini
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 014395185

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE
U SIJEČNJU 2014.

Primjena propisa Europske unije u Republici Hrvatskoj

U prilogu za prosinac 2013. godine obrađena je tema u vezi Primjene propisa Europske unije u Republici Hrvatskoj, te je dan prikaz osnovnih principa korištenja prekogranične zdravstvene zaštite prema Uredbi (EZ) br.833/2004 i Uredbe EU br. 1124/2012, koje se primjenjuju direktno kao propisi Europske unije sa danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno od 1. srpnja 2013. godine.

U ovom prilogu nastavno se obrađuje način korištenja prekogranične zdravstvene zaštite prema Direktivi 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. godine (SL L 88, 4.4.2011. - u daljnjem tekstu: Direktiva 2011/24/EU) o primjeni prava pacijenata u prekograničnom zdravstvenom osiguranju koja je ugrađena u odredbe Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ broj 80/13. i 137/13.-u daljnjem tekstu: ZOZO) te propise i opće akte donijete osnovom toga Zakona, sa primjenom od 25. listopada 2013. godine, **te na provedbi Direktive o priznavanje liječničkih recepata izdanih u drugim državama članicama EU.**

PRIZNAVANJE LIJEČNIČKIH RECEPTA IZDANIH U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA EU

Vezano za provedbu Direktive Komisije 2012/52/EU od 20. prosinca 2012. godine o mjerama koje omogućuju priznavanje liječničkih recepata izdanih u drugim državama članicama Europske unije u dijelu koji se odnosi na medicinske proizvode ministar zdravlja je Pravilnikom o mjerilima za razvrstavanje lijekova te o propisivanju i izdavanju lijekova na recept („Narodne novine“ broj: 86/13. i 90/13.) kojim je preuzeta Provedbena direktiva Komisije 2012/52/EU od 20. prosinca 2012. godine, člankom 16. propisao je što treba sadržavati recept napisan od strane odgovorne ovlaštene osobe za propisivanje lijekova iz država članica EU.

Pod liječničkim receptom u smislu Direktive Komisije 2012/52/EU od 20. prosinca 2012. godine kao i Pravilnika o mjerilima za razvrstavanje lijekova te o propisivanju i iz-

davanju lijekova na recept koji je donio ministar zdravlja podrazumijevaju se recepti kojima se propisuju lijekovi kao i medicinski proizvodi odnosno ortopedska i druga pomagala kao i dentalna pomagala.

Kako bi se omogućila provedba prekogranične zdravstvene zaštite u dijelu ostvarivanja prava na lijekove te medicinske proizvode bilo je neophodno uskladiti i opće akte HZZO-a kojima se propisuju oblik i sadržaj recepata za propisivanje lijekova sa osnovne i dopunske liste lijekova HZZO-a kao i tiskanice potvrda kojima se propisuju ortopedska i druga pomagala te tiskanice potvrde kojom se propisuju dentalna pomagala i ortodontske naprave.

Izmijenjene tiskanice recepata (za osnovnu i dopunsku listu lijekova), potvrda o ortopedskim i drugim pomagalima te potvrda o dentalnim pomagalima/napravama, koje tiskanice su sastavni dio:

1. Recepti-Pravilnika o načinu propisivanja i izdavanja lijekova na recept („Narodne Novine“ broj: 17/09., 46/09., 04/10., 110/10., 131/10., 1/11., 16/11. - ispravak, 52/11. i 129/13.)
2. Potvrde o pomagalima- Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima („Narodne novine“, broj: 7/12., 14/12., 23/12., 25/12., 45/12., 69/12., 85/12., 92/12 - ispravak, 119/12., 147/12., 21/13., 38/13., 93/13., 119/13., 125/13. - ispravak, 129/13., 136/13. 141/13. i 154/13.)
3. Potvrde o dentalnim pomagalima i ortodontskim napravama - Pravilnikom o dentalnoj zdravstvenoj zaštiti iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“, broj: 38/13., 49/13., 93/13., 103/13. i 129/13.)

izmijenjeni su navedenim pravilnicima, a izmjene pravilnika objavljene su u „**Narodnim novinama“ broj 129/13. i stupile su na snagu dana 26. listopada 2013. godine.**

Napominjemo da je u međuvremenu donesen novi Pravilnik o dentalnoj zdravstvenoj zaštiti iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“, broj: 146/13. i 160/13.) u kojem je također sastavni dio izmijenjena tiskanica potvrde o dentalnim pomagalima/napravama).

RECEPTI

Izmijenjene tiskanice **sadrže nove administrativne podatke** koji se odnose **na adresu osigurane osobe i datum rođenja**, a u gornjem desnom kutu **podatke koji se odnose na propisivača** (naziv, adresa i broj telefona zdravstvene ustanove - ordinacije privatne prakse u kojoj se propisuje lijek,

ortopedsko pomagalo, odnosno dentalno pomagalo).

Navedeni podaci se unose ručno sve dok se ne osigura informatička podrška te će sukladno tome **osigurane osobe koje namjeravaju recept realizirati u drugoj državi članici EU obvezno to morati napomenuti kako bi izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite izdao „papirati“ recept i ručno unio potrebne podatke, a ne kao što je uobičajeno e-recept.**

Kao što je naprijed navedeno, prema Pravilniku o mjerilima za razvrstavanje lijekova te o propisivanju i izdavanju lijekova na recept kojim je preuzeta Provedbena direktiva Komisije 2012/52/EU od 20. prosinca 2012. godine, člankom 16. **propisano je što treba sadržavati recept napisan od strane odgovorne ovlaštene osobe za propisivanje lijekova iz država članica EU.**

Stoga, napominjemo da izabrani doktori primarne zdravstvene zaštite uz navođenje prethodno naznačenih podataka također **trebaju na tiskanici recepta koji će osigurane osobe realizirati u drugoj državi članici EU obavezno unijeti naziv lijeka prema međunarodnom uobičajenom imenu - INN.**

Osigurana osoba kojoj je izdan recept na prethodno opisan način, u drugoj državi članici EU **obvezna je osobno platiti izdani lijek osnovom tako izdanog recepta (kao da joj je izdan privatni-bijeli recept), a temeljem njezina zahtjeva uz koji prilaže račun za plaćeni lijek, recept ili potvrdu koju je izdao doktor o propisanom lijeku, ostvarit će povrat sredstava u visini iznosa koji bi HZZO platio za navedeni lijek u Republici Hrvatskoj za recept realiziran u ugovornoj ljekarni i to u visini iznosa utvrđenog za lijek najsićniji po obliku i pakiranju uvršten u liste lijekova HZZO-a pod nezaštićenim nazivom, a koji ima najnižu cijenu.**

Na isti način će i državljani drugih država EU u ljekarnama u Republici Hrvatskoj moći realizirati recepte koji su izdani u drugoj državi članici odnosno platiti će iznos koji bi platili hrvatski državljani u slučaju izdavanja lijeka na privatni (bijeli) recept, a potom podnijeti zahtjev za refundaciju troškova svom osiguravatelju.

POTVRDE O ORTOPEDSKIM I DRUGIM POMAGALIMA I DENTALNIM POMAGALIMA/NAPRAVAMA

Isto tako na tiskanici **potvrde o ortopedskim i drugim pomagalicama i tiskanici potvrde o dentalnim pomagalicama** također se **za realizaciju ortopedskog i drugog pomagala odnosno dentalnog pomagala u drugoj državi članici EU** unose novi **administrativni podaci** isto kao i na receptima za lijekove sve dok se ne osigura informatička podrška.

Međutim napominjemo da bi se ortopedska i druga pomagala odnosno dentalna pomagala i ortodontske naprave mogle realizirati u drugoj državi članici EU **potrebno je provesti propisani postupak odobravanja** pa tek nakon provedenog postupka propisanog Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalicama i Pravilnikom o dentalnoj zdravstvenoj zaštiti iz obveznog zdravstvenog osiguranja moguća je realizacija tako odobrenog ortopedskog i drugog pomagala odnosno dentalnog pomagala i ortodontskih naprava u drugoj državi članici EU.

Navedeno znači, da ukoliko je za ostvarivanje prava na pomagalo potrebno prethodno primjerice odobrenje liječničkog povjerenstva za ortopedska i druga pomagala Di-

rekcije HZZO-a nadležni doktor propisuje pomagalo na odgovarajućoj tiskanici, koju zajedno s medicinskom dokumentacijom i potankim obrazloženjem medicinske indikacije za pomagalo, te tehničkom dokumentacijom osigurana osoba dostavlja radi dobivanja odobrenja područnoj službi odnosno regionalnom uredu HZZO-a, a tek po dobivenom odobrenju osigurana osoba može realizirati potvrdu o ortopedskom i drugom pomagalu odnosno dentalnom pomagalu u drugoj državi članici EU.

NAČIN OSTARIVANJA PRAVA

Osigurana osoba na temelju izdanog recepta odnosno propisane potvrde o ortopedskim i drugim pomagalicama te potvrde o dentalnim pomagalicama odnosno ortodontskim napravama može koristiti zdravstvenu zaštitu u drugim državama članicama EU na način da **mora platiti osobno tu zdravstvenu zaštitu kako bi joj se osnovom njenog zahtjeva uz koji prilaže račun za plaćeno ortopedsko i drugo pomagalo odnosno dentalno pomagalo te tiskanici potvrde na kojoj je to pomagalo propisano ili potvrdu nadležnog doktora koji je pomagalo propisao, mogao izvršiti povrat plaćenog iznosa, ali samo do visine koliko bi takva zdravstvena zaštita teretila sredstva HZZO-a kod ugovornog provoditelja zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj.**

S obzirom na navedeno, ugovornim provoditeljima zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj HZZO je uputio naputak kako bi osigurane osobe HZZO-a mogli na odgovarajući način prethodno uputiti u način ostvarivanja prava na određeno ortopedsko i drugo pomagalo odnosno dentalno pomagalo i ortodontske naprave u Republici Hrvatskoj i kako bi po dobivenom odobrenju, ako je ono propisano, mogli realizirati pravo u drugoj državi članici EU.

Za pretpostaviti je da će najčešći slučajevi realizacije potvrde o ortopedskim i drugim pomagalicama u drugim državama članicama EU vjerojatno biti pomagala za reguliranje šećera u krvi (npr. Lancete za vađenje krvi iz prsta za kontrolu u krvi za koje nije potrebno prethodno odobrenje), te stoga napominjemo da je prema odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“ broj: 80/13. i 137/13.) u koji su ugrađene odredbe Direktive 2011/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. godine (SL L 88, 4. 4. 2011.) o primjeni prava pacijenata u prekograničnom zdravstvenoj zaštiti **osnovni princip ostvarivanja prekogranične zdravstvene zaštite da osigurana osoba mora imati odgovarajuću medicinsku dokumentaciju kojom joj je indicirana potrebna zdravstvena zaštita u okviru prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja.**

Navedeno znači da osigurana osoba na temelju izdanog recepta odnosno propisane potvrde o ortopedskim i drugim pomagalicama te potvrde o dentalnim pomagalicama i ortodontskim napravama može koristiti zdravstvenu zaštitu u drugim državama članicama EU na način da mora platiti osobno tu zdravstvenu zaštitu kako bi joj se osnovom njenog zahtjeva uz koji prilaže račun za plaćeni lijek, ortopedsko i drugo pomagalo odnosno dentalno pomagalo te tiskanici potvrde na kojoj je to pomagalo propisano ili potvrdu nadležnog doktora koji je pomagalo propisao, mogao izvršiti povrat plaćenog iznosa, ali samo do visine koliko bi takva zdravstvena zaštita teretila sredstva Zavoda kod ugovornog provoditelja zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj.

OBLIK I SADRŽAJ TISKANICA

Tiskanica potvrde o dentalnim pomagalicama/napravama

Tiskanica recepta za lijekove sa dopunske liste HZZO-a

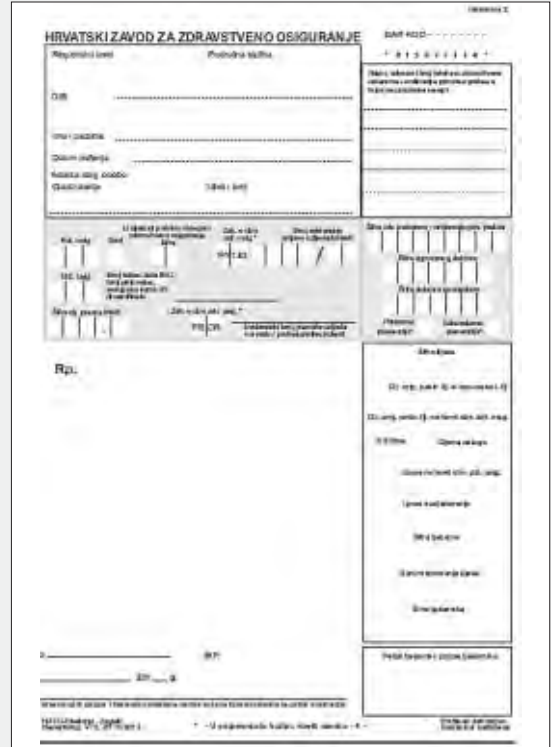
POTVRDA o dentalnim pomagalicama / napravama

I. PREGLED OPOSREĐENJE I BAZISNI POMAGALICA (NARUČJE I IZJAVLJENI POMAGALICI) (NAPREDAK ZAPOSREĐIVANJE)

Redni broj	Ime korisnika	Ime pružatelja usluga	Ime posrednika	Ime proizvođača	Ime materijala	Ime naprave
1						
2						
3						
4						
5						

II. SPISNA PREGLEDNI DENTALNO-PROTETSKE POMOĆI

Redni broj	Ime korisnika	Ime pružatelja usluga	Ime posrednika	Ime proizvođača	Ime materijala	Ime naprave
1						
2						
3						
4						
5						

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

POTVRDA o ortopedskim i drugim pomagalicama

III. SPISNA PREGLEDNI DENTALNO-PROTETSKE POMOĆI

Redni broj	Ime korisnika	Ime pružatelja usluga	Ime posrednika	Ime proizvođača	Ime materijala	Ime naprave
1						
2						
3						
4						
5						

Tiskanica recepta za lijekove sa osnovne liste HZZO-a

Tiskanica potvrde o ortopedskim i drugim pomagalicama

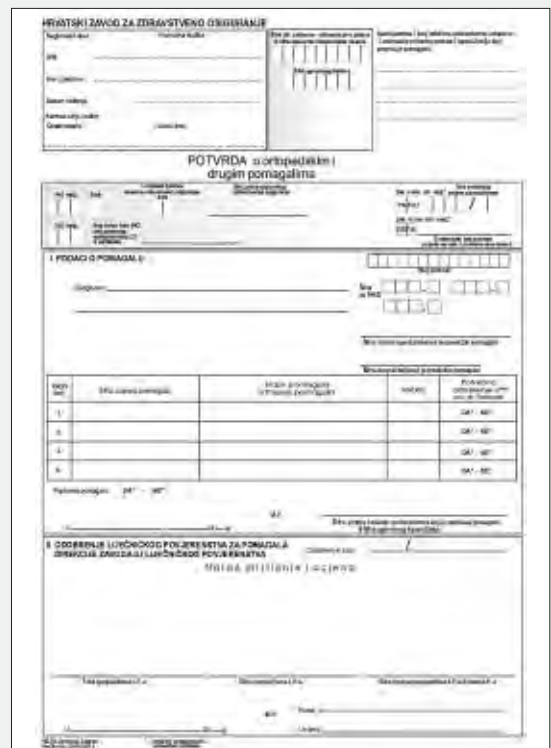

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

POTVRDA o ortopedskim i drugim pomagalicama

III. SPISNA PREGLEDNI DENTALNO-PROTETSKE POMOĆI

Redni broj	Ime korisnika	Ime pružatelja usluga	Ime posrednika	Ime proizvođača	Ime materijala	Ime naprave
1						
2						
3						
4						
5						

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

POTVRDA o dentalnim pomagalicama / napravama

I. PREGLED OPOSREĐIVANJE I BAZISNI POMAGALICA (NARUČJE I IZJAVLJENI POMAGALICI) (NAPREDAK ZAPOSREĐIVANJE)

Redni broj	Ime korisnika	Ime pružatelja usluga	Ime posrednika	Ime proizvođača	Ime materijala	Ime naprave
1						
2						
3						
4						
5						

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo-net.hr

Za nakladnika: ravnatelj prim. Siniša Varga, dr.med.dent.
Urednice priloga: Jasenka Pap, dipl.iur., Veronika Laušin, dr.med.
BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

STUDENSKI GRAD

Svim ljudima dobre volje

Nakon što su mjesec dana, po dva puta tjedno, izradile čestitke, članice Podružnice SUH-a „Studentski grad“/Zagreb svakom su članu dostavili na adresu čestitku, uz poziv za priredbu koju su pripremile dana 21. 12. 2013. povodom Božića i Nove godine za sve ljude dobre volje. Priredbi se odazvao priličan broj ljudi, kako iz samog naselja Studentski grad tako i šire. Odazvali su se i gosti, predsjednica SUH-a Jasna Petrović, potpredsjednice Milica Čavkić i Biserka Budigam te kolege Ana i Hrvoje Dusper.

Program su započeli domaćini iz KUD-a „Dubrava“, čija je dramska sekcija odigrala dva igrokaza koja su nasmijala prisutne. Nakon njih su nastupili članovi Češke nacionalne manjine - folklorne skupine „Jeteliček“ koji su se predstavili s dvije plesne koreografije. Na kraju je nastupila klapa „Prvi komin Snježanin“, oduševivši svojim pjesmama. Članice su se potrudile da svi izvođači budu počašćeni tako što su za njih spremile sendviče, kolače i sokove, kako bi se osjećali što ugodnije.

Mislimo da se u Studentskom gradu prepoznaju trud i rad, a naročito zadovoljstvo članova koji su hvalili priredbu, skromni poklon i, naročito, ručno izradene čestitke. (Snježana Živčić)

POŽEGA

Grad sa srcem za starije

U socijalni se program Požege uvode i nove mjere za poboljšanje kvalitete života umirovljenika. Jedna od njih je i dodatna gradska linija u javnom prijevozu koja je uvedena od početka prošlog tjedna, a vodi od Trga Sv. Trojstva do Industrijske ulice, odnosno tamošnjih trgovačkih centara.

Na prijedlog Mirjane Novaković iz HSU-a, koja je ujedno i predsjednica Podružnice SUH-a Požege, grad će plaćati prijevoz umirovljenicima koji se liječe u centrima za koje HZZO ne plaća naknadu. Ponovno će biti organizirana i besplatna edukacija umirovljenika za rad na računalu. U proračunu Grada za iduću godinu osigurana su sredstva za uređenje prostora za rekreaciju umirovljenika na Rekreacijskom centru, postavljanje nadstrešnica na autobusnim stajalištima itd. Dijelu umirovljenika je najvažnije što će pri legalizaciji objekata biti omogućeno plaćanje komunalnog doprinosa na rate.

Na prijedlog gradonačelnika Vedrana Neferovića osnovat će se socijalni odbor za pomoć najugroženijim građanima.

NOVI ZAGREB

Zimske klapske čarolije

U okviru već tradicionalne suradnje tijekom Božićnih blagdana, Podružnica SUH-a Novi Zagreb i klapa Čežnja su ujedinili snage i svom članstvu, simpatizerima i gostima, pružili nezaboravnu večer. Kao uvod u skroman ali sadržajan domjenak, klapa je u prostoru lokalne samouprave u Utrinama priredila koncert kojim je obilježila svoj jubilarni 150-ti nastup. U izuzetno motivirajućoj atmosferi, prisutni su čuli neke od najljepših klapskim pjesmama, kao i one iz autorskog stvaralaštva članova klape Vlade Vicića i Hrvoja Duspera.

Posebna glazbena poslastica bile su pomno birane pjesme Božićnog ugođaja (narodne te autorske). Program je popraćen aktivnim sudjelovanjem auditorija koji je sve pjesme pjevao zajedno s klapom. Ovaj zaista originalni događaj okupio je brojne uzvanike iz svih područja društvenog i volonterskog djelovanja užeg i šireg okruženja, na čelu s predsjednicom SUH Jasnom Petrović. Unatoč skromnim financijskim sredstvima Podružnice, uzvanici nisu bili zakinuti, zahvaljujući osobnom doprinosu članica koje su svojim umijećem i vlastitim sredstvima domjenak obogatila izuzetnom gastronomskom ponudom. Na kraju susreta, predsjednica Podružnice Ljubica Radić nije krila zadovoljstvo zbog pohvala koje su prisutni izrazili za uspješno organizirano predblagdansko druženje.

UMAG: Humanitarno druženje

Druženje naših članova uoči Nove godine održano je u hotelu SOL UMAG dana 27.12.2013. pod pokroviteljstvom turističke tvrtke Istraturist Umag. Prisutnim članovima obratio se predsjednik Podružnice Umag Anton Pertot i naglasio važnost druženja, zahvalio pokrovitelju na uspješno organiziranoj zabavi te svima zaželio puno uspjeha i zdravlja u narednoj godini.

Skupu se obratio i predsjednik Ogranka SUH-a Istraturista Fulvio Titoneli i naglasio da je protekla godina bila početak aktivnog rada Ogranka i izrazio želju da se istom pridruže i svi bivši rad-

nici to uglednog turističkog poduzeća.

Druženje je imalo humanitarni karakter. Za vrijeme priprema i tijekom večere skupljali su se dobrovoljni prilozi, a organizirana je i lutrija. Ukupno je prikupljeno 7.246 kuna, a sredstva će se upotrijebiti za slijedeće akcije: posjet članovima SUH-a starijim od 85 godina, uobičajeni posjet štčenicima Doma umirovljenika u Novigradu i donacije korisnicima stacionara pri Domu zdravlja Umag. U prosincu smo posjetili 18 naših najstarijih članova i uručili im poklon paket, što su pozdravili s velikim zadovoljstvom i zahvalnošću.

U dobrom raspoloženju uz dobru glazbu, ples i pjesmu naše druženje je potrajalo do kasnih sati. Rastali smo se uz želje za dobro zdravlje, stabilne mirovine i puno sreće u 2014. godini.

SUH U „REUMALU“:

Zdravlje i ljepota

Na poziv menadžmenta Centra za medicinsku rehabilitaciju «Reumal» u Fojnici od 19. 9. do 22. 9. 2013. godine boravila je delegacija Sindikata umirovljenika Hrvatske kako bi se upoznala sa mogućnostima usluga terapija lokomotornog sustava i drugim mogućnostima za unapređivanje zdravlja kojima raspolažu. U izaslanstvu je bilo 18 članova iz Dubrovnika, Splita, Zagreba, Slavonskog broda i Osijeka. Na sastanku 20. 9. 2013. godine s menadžmentom, na čelu s generalnim direktorom dr. Elvedinom Kapom, održana je obuhvatna prezentacija posvećena zdravlju i ljepoti na Reumalov način. Nakon razgovora sa menadžmentom obišli smo centar, a naročito terapeutski dio i upoznali se sa mogućnostima terapija i rehabilitacije. Centar Fojnica je suvremeno opremljena specijalizirana ustanova za rehabilitaciju, rekreaciju, aktivni odmor i programirane sportske aktivnosti, sa smještajnim kapacitetom od 520 kreveta u dva postojeća objekta, u Reumalu

i Novoj bolnici. Veliku dobrobit terapije pospješuje iznimno zdrava prirodna voda obogaćena brojnim mineralnim sastojcima, plemenitim i drugim plinovima, kao i raznim kompleksnim spojevima, koji joj daju takav aktivitet da se u liječenju mogu postići rezultati vrijedni svake pažnje.

Nakon toga obišli smo tvrtku kćer Reumala, Aquareumal gdje smo se upoznali sa apartmanskim naseljem i mogućnosti wellnessa i Aquaparkom. Aquareumal je brižljivo stvaran za klijentelu sa sofisticiranim osjećajem za uživanje u atmosferi lijepoga, prestižnog i neponovljivog. Interesantno je da ovdje imate vrlo povoljnu mogućnost time-sharing kupovine apartmana za trajno korištenje.

Za umirovljenike se od dolaska do odlaska brinuo se gospodin Sead Gačo, a sada je Centar zaposlio još jednog vrsnog turističkog radnika i vodiča Fehima Zečevića, pridajući i na taj način posebnu pažnju umirovljenicima. U subotu, 21. 9. 2013., išli smo na izlet u Sarajevo.

Udruga Sindikata umirovljenika Hrvatske - Osijek već sedam godina koristi blagodati ovog centra, a nedavno je potpisan i ugovor o suradnji kojim je članovima Sindikata umirovljenika Hrvatske omogućeno koristiti Reumalove kapacitete za osobito povoljnu cijenu, te je to do sada najpovoljniji ugovor za umirovljenike iz Hrvatske. Posebnu ljubaznost je iskazao zamjenik generalnog direktora Semin Sudžuk koji je surađivao na potpisivanju ugovora.

Međutim, priča o suradnji ima i nastavak, pa je 10. prosinca 2013. izaslanstvo Reumala posjetilo SUH u Zagrebu, u stanci Glavnog odbora prezentirajući svoju posebnu ponudu za članove SUH-a. Delegacija, u kojoj su bili član Uprave Fehir Zečević, referent za prodaju i marketing Sead Gačo te šef recepcije Amir Omerčević, odgovarala je na brojna pitanja SUH-ovaca. Za povlastice i uvjete smještaja nazovite: +38530838809 ili +38561403647 ili pošaljite e-mail na adresu sead.gaco@reumal.ba. (Mato Obradović; Hazim Čukle)

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, predsjednica, glavna i odgovorna urednica
Uređuje: Uredništvo Glasila
Adresa Uredništva:
 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.
Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202
 E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr
Grafički urednik: Nenad Pejušković

Tisak: GMG GRAF, Sesvete
 Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20.2.1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.
Cijena: 5 kn
Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4 000 kn; za pola stranice 3 000 kn i za četvrtinu stranice 2 000 kn.

SPLIT

Veliki bal penzića u „Boleru“

Sindikata umirovljenika Hrvatske - podružnica Split organizirala je 19. prosinca, s početkom u 18.30 sati, u restoranu „Boleru“ veliki božićni bal za svoje članove i njihove prijatelje. Prisutne je pozdravila predsjednica podružnice Split Asja Tomin te im zaželjela dobrodošlicu i sretno blagdane. Na velikom plesnom podijuu 127 članova i njihovi prijatelji zabavljali su se do kasno u noć, kao i svake godine.

Uz svečanu večeru, u muzičkom dijelu programa nastupao je bend „Face to face“, a u plesnom programu oduševio nas je plesni par - voditelji plesnog kluba „Lambada“. Posebna gošća bala je bila poznata splitska glumica Ksenija Prohaska. Uz prigodnu lutriju pod geslom „Svi za penziće - penzići za sve“, naše volonterke Milena Gotovac, Meri Ličina i Silvana Savić, voditeljica programa - uz smijeh i zabavu izvršno su odradile svoj posao, te su pridonijele humanitarnom cilju bala - donaciji dijela prihoda odjelu splitske Onkologije.

U prosinačkim danima nije se samo plesalo i slavilo, naglašava predsjednica Asja Tomin, već je u suradnji s gradom Splitom - Gradskim kotarom Lučac-Manuš, splitska podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske organizirala i javnu tribinu i pričaonicu pod nazivom „Ljudska prava - prava pacijenata“, obilježivši tako Svjetski dan ljudskih prava. Predavačica je bila mr. sc. Đula Rušinović - Sunara, dr. med., predsjednica Hrvatske udruge za promicanje prava pacijenata, a predavanju su prisustvovala sve volonterke, zajedno sa članovima Odbora za socijalna i zdravstvena prava i sustav Podružnice Split.

PULA

Kad slavi najveća podružnica...

Mi smo penzići, pa smo i primjereno našim financijskim mogućnostima organizirali doček Nove; nije bio 31.12. već u nedjelju 29.12.2013. godine u hotelu sa 4 zvjezdice i živom glazbom. Naše druženje započelo je već u 18 sati u hotelu Park Plaza Histria Pula. Nakon što smo se smjestili za lijepo i novogodišnje prigodno ukrašenim stolovima sa svijećama, sjajnim lopticama i ukrasima, i već natočenim crnim i bijelim vinom, predsjednica Podružnice Pula Neta Žiković pozdravila je sve prisutne i zaželjela ugodnu i veselu večer. Ujedno je iskoristila priliku da uz suradnju tajnice SUH-a Podružnice Pula Zorice Drandić podijeli Spomenice SUH-a i Povelje suradnje zaslužnim pojedincima i trgovačkim društvima za višegodišnji uspješan rad sa SUH-om i u SUH-u. Slavljenici su pojedinačno preuzimali svoje Spomenice i Povelje, uz prigodno fotografiranje.

Posebno smo bili počašćeni dolaskom gradonačelnika Pule, gospodina Borisa Miletića, koji je prigodnim riječima pozdravio sve prisutne, a bilo nas je preko 400, iz Pule, Vodnjana i Medulina.

Među prisutnima bili su naši slavljenici i volonteri, za koje je večera bila besplatna. To je samo jedan mali znak pažnje SUH-a Podružnice Pula za njihov uloženi trud i uspješan rad. Glazba je završavala, pjevači zapjevali, a penzići su zaplesali, i

to čak pokazali umijeće dobrog i lijepog plesa.

Kako je večer odmicala, tako smo pojeli ukusno i lijepo posluženo predjelo, glavno jelo i kolače, i sve to začini vinom i vodom. Na plesnom podijuu sve do ponoći je bila gužva. Za cijenu zabave dobili smo kvalitetno jelo, uređenje i zabavu, kako bismo se na taj način oprostili od jedne financijski teške godine, ali u nadi da će nam ova biti bolja. Svi su zadovoljno otišli kućama, pa je sigurno da ćemo nastaviti s organiziranjem takvih druženja, jer važno je zaboraviti brige, nasmijati se, „prevariti“ godine i živjeti život. (Bruna Jovanović)

Zašto je siječanj najduži mjesec u godini

Piše: Biserka Budigam, psihologinja

Stara je poslovice da je siječanj najduži mjesec u godini. Razna su tumačenja zašto se uvriježilo takvo mišljenje i zašto je naročito kod ljudi prisutan doživljaj da on prolazi sporo, da jedva čekamo da prođe, da smo po nekima najdepresivniji, neki kažu da ima najviše samoubojstava i sl. Iako ni prosinac nije ništa bolji, a neke statistike kažu da je gori, no uvriježen je doživljaj da je on ipak mnogo kraći i veseliji i da nam brže prolazi.

Krajem prosinca je Badnjak, dan za koji se pripremamo cijele godine. Sprema se poseban jelovnik, peče se obilje kolača, kiti se bor, ide se na polnočku, praznik dočekujemo s pjesmom jer je Božić radostan svetak. Ne radi se na Božić i Štefanje, obitelji u toplini doma praznikuje u svečano uređenoj i veseloj atmosferi. I čini nam se da je počelo razdoblje mira i sreće svuda oko nas. Prošle godine je bilo ovako: jedan dan radimo i opet dva ne (subota i nedjelja), onda opet sastavimo dva radna dana (drugi je već Stara godina pa radimo skraćeno i mislimo gdje ćemo dočekati Novu) i evo doček Nove godine. Kako penzioneri slijede ritam svojih potomaka, to se njih itekako tiče.

Radujemo se i veselimo s obitelji ili prijateljima. Dan cijeli prespavamo i odmaramo se od napornog tjedna. Opet dva dana radimo pa vikend odmora i tako je prošlo već 10 dana, i kalendar pokazuje već 5. siječnja, a 6-tog su Sveta tri kralja i opet praznujemo i sad nam se to čini već dugo. Umorili smo se i ako smo s djecom otišli na skijanje ili na odmor u neke toplice, ili kod rodbine na selo ili u vikendicu na more, gdje smo povelili možda i unuke. A naša djeca i unučad su stalno kod kuće i postaje im dosadno bez škole i organiziranih aktivnosti, pa su starijima već postala opterećenje. U frizeru nalazimo poneku zaostalu sarmu pa ne kuhamo, već „na slavi“ Božića odmaramo. I poneki kolačić više nije tako fin i sladak.

Tek je prošlo pola siječnja, ali mi smo preživjeli već tri uzbuđujuća tjedna, a čekaju nas još dva tjedna siječnja. Počinjemo uzdisati i gundati kada će već biti kraj tome siječnju. I onaj famozni rok 15. siječnja baca nas u očaj! Rok je to do kada treba platiti račune za režije koji zbog povećane potrošnje struje i plina sada znatno veći, stignu i računi za troškove proslave i darova za Božić i Novu godinu a koje smo lako potpisivali dok su blagajnice uredno „peglale“ naše kartice i koje li nesreće, ako vam se još k tome desi registracija vašeg starog auta uz možda uklanjanje nekog manjeg tehničkog kvara na pomolu je prava katastrofa. I bojleri obično počnu curiti ili dimnjaci propuštati baš za blagdane. I tek što je stigla, mirovine više nema! A do nove treba čekati još tridesetak dana. Dakle opet cijeli mjesec. I nikako da izbjegnemo taj siječanj. Ali u nama se opet javi stari optimizam i znamo da će za dva tjedna biti će veljača, a ona ima samo 28 dana i nema praznika i nema nepredviđenih troškova...

U POSJETU ZAKLADI ZA MEĐUGENERACIJSKU SOLIDARNOST

Kako voljeti svoje stare

“Što mogu učiniti za vas?” - dočekali su nas s pitanjem, na Trgu Mažuranića 13 u Zagrebu, netom nakon uspona na treći kat stare zgrade Udruženja obrtnika. Tu se smjestila Royalova zaklada za međugeneracijsku solidarnost, a dočekale su nas Tea Matijašec, odgovorna za odnose s javnošću i Vesna Širanović, direktorica projekata Royala. “Što mogu učiniti za tebe?” nije samo pristojno pitanje, već se tako zove jedan od njihovih posljednjih programa, namijenjen starijim osobama i poboljšanju kvalitete njihova života.

- Royalovu zakladu osnovala je tvrtka Royal međugeneracijska solidarnost d.d. 2008. godine, rekla je Vesna Širanović. - Iskoristili smo Europsku godinu aktivnog starenja i solidarnosti među generacijama u kojoj smo pokrenuli aktivnosti: najprije programom Treća mladost. Radilo se o pogledu na starost i starenje okom profesionalnih fotografa. Programom namijenjenim učenicima osnovnih škola, pod imenom “Škola - prijatelj starijih” koji se nastavlja iz godine u godinu, samo s drugim dodatkom na ime, željeli smo baš u toj mladoj učeničkoj populaciji razvijati empatiju, poštivanje različitosti, osjećaj za starije i prepoznavanje potreba međugeneracijske solidarnosti i suradnje.

Razlog pokretanja Zaklade, piše u njenim dokumentima je: poticanje pojedinačnog i institucionalnog razumijevanja te pružanje potpora za socijalne, zdravstvene, duhovne, materijalne, kulturne i druge potrebe osoba treće životne dobi. Misija Zaklade je: razvijati svijest, motivirati i poticati pojedince i institucije na obične, jednostavne, svakodnevne, lako ostvarive male aktivnosti kojima će činiti velike stvari u životu osoba treće životne dobi te promicati kulturu umirovljenja.

Neprestance i neumorno isticati vrijednosti koje možemo primati od osoba treće životne dobi: iskustvo, poglede na stvari i ljude iz njihove perspektive, znanje itd.

- Mi nismo okrenuti socijalnoj skrbi ili osnovnom obliku socijalne pomoći, skupljanju novca ili odjeće i hrane za najsiromašnije starije osobe - kaže Tea Matijašec. - Jasno nam je da je situacija u državi teška, da je puno potrebitih i da je dobro da ima takvih načina pomoći. Međutim, mi želimo raditi drugačije, želimo promovirati vrijednosti kao što su poštivanje osoba treće životne dobi, razumijevanje njihovih potreba, želimo poticati na odgovornost, dijalog, suradnju, povjerenje i uvažavanje različitih mišljenja.

U prošloj godini Royalova zaklada pokrenula je program pod imenom “Što mogu učiniti za tebe?” To je pitanje Royalova zaklada od jeseni 2013. postavljala u Draškovcu, Zagrebu, Čabru, Virju, Brestovcu Orehovičkom. U suradnji s pet osnovnih škola tiskat će zbirku pjesama jedne bake, educirati djecu o potrebama starijih, posjećivati starije u njihovim domovima, uređivati školske vrtove i napraviti sjetveni kalendar, organizirati zajedničke radionice djece i starijih i još puno toga što su smislile škole.

- Pomoći se može na razne načine, novcem i bez novca. Pomoći se može smiješkom, dobrom voljom, fizičkim radom, materijalom, slušanjem, razgovorom, šetnjom i šutnjom u dvoje. - ponavlja Vesna Širanović. - Imate li vi nove ideje? Želite li pomoći? Javite se na naše mail adrese ili telefone nama ili onima u čije se programe želite i možete uključiti. Kako god - već zbog činjenice da želite pomoći, hvala vam. (L.L.)

Odgovara:

MILAN TOMIČIĆ
dipl. pravnik

Zapis iz oporuke

Pitanje: Moj pokojni stric je oporučno cjelokupnu imovinu ostavio sinu. S obzirom na dobre odnose sa stricem, oporukom je odredio da mi nasljednik iz oporuke isplati znatnu sumu novca, ali, na žalost, nasljednik neće ni da čuje da mi po oporuci isplati ono što mi je ostavitelj odredio. Što da radim? Trebam li svoje pravo iz oporuke ostvariti putem suda? (V.B., Bjelovar)

Odgovor: Iz Vašeg upita zaključujem da se radi o tzv. zapisu (legatu). Ukoliko nasljednik prihvati oporuku, dužan je ispuniti zapis kako je to u oporuci navedeno.

Preporučujem Vam da se pokušate sa nasljednikom sporazumjeti o realizaciji zapisa. Ukoliko to nikako nije moguće, preostaje Vam jedino da putem suda ostvarite svoje pravo. U svakom slučaju nastojte pribaviti - ako to već niste - rješenje o nasljeđivanju kao i kopiju oporuke.

Podnajam

Pitanje: Već duži niz godina koristim sa svojom obitelji stan u najmu, a kako sam umirovljenica, ne vjerujem da ću ikad više steći vlastiti stan. Moj problem je sljedeći: s obzirom da je stan velik, primila sam u stan moju sestričnu sa dvoje djece. Moj najmodavac sve do nedavno nije znao za tu okolnost. Kad je saznao, zaprijetio mi otkazom ugovora o najmu ukoliko mi se sestrična zajedno sa djecom odmah ne iseli iz stana. Ima li najmodavac pravo otkazati ugovor o najmu zbog navedenih razloga? (Anonimna)

Odgovor: Zakon o obveznim odnosima sadrži odredbu da najmodavac može samo uz suglasnost najmodavca stan dati u podnajam. Obzirom da stanovanje Vaše rođake sa djecom ima značaj podnajma, proizlazi da ste podnajam stana izvršili bez suglasnosti najmodavca. Ta činjenica predstavlja valjanu osnovu za otkaz ugovora o najmu. Preostaje Vam mo-

gućnost da se sa najmodavcem pokušate dogovoriti o podnajmu stana, ili da od rođake zatražite hitno iseljenje.

Ustupanje prava korištenja grobnog mjesta

Pitanje: U prilici sam povoljno kupiti grobno mjesto, čime bi riješio problem ukopa članova najuže obitelji. Molim Vas da mi odgovorite gdje mogu provjeriti vlasništvo groba koje se prodaje? Trebam li platiti porez na promet nekretnina? (V.V., Zagreb)

Odgovor: Prije svega Vi ne kupujete grob, nego Vam se sa Ugovorom o ustupanju prava korištenja grobnog mjesta omogućuje pravo korištenja grobnog mjesta. O tome da li sklapate Ugovor o ustupanju prava korištenja grobnog mjesta sa osobama koje su korisnici prava korištenja grobnog mjesta trebate provjeriti u Upravi groblja u kojem se grobno mjesto nalazi. Ti i ostali podatci o grobnom mjestu nalaze se u grobnim očevidnicima koje vode sve uprave groblja.

Za samo grobno mjesto ne plaća se porez na promet nekretnina, osim ako grobno mjesto ima opremu i uređaje, u kojem slučaju trebate uz ugovor o ustupanju korištenja grobnog mjesta, nadležnoj poreznoj upravi dostaviti podatke o opremi i uređajima radi razreza poreza na promet nekretnina.

Prijevremena mirovina bez penalizacije

Pitanje: Imam 42 godine radnog staža, a sredinom godine navršit ću 61 godinu života. Dobio sam informaciju da novi Zakon o mirovinskom osiguranju sadrži odredbu da sa uvjetima kojima raspoložem mogu ići u punu starosnu mirovinu. Da li je to točno

i od kada mogu koristiti tu mogućnost. (R.G. Daruvar)

Odgovor: Zakon o mirovinskom osiguranju stupio je na snagu i primjenjuje se od 01.01.2014. Točno je da Zakon sadrži odredbu da korisnik mirovine sa navršenih 41 godine staža i 60 godina života stječe pravo na prijevremenu starosnu mirovinu, bez tzv. penalizacije. To znači da možete podnijeti zahtjev za prijevremenu starosnu mirovinu, ne punu starosnu mirovinu ali Vam se prijevremena mirovina neće umanjivati zbog nedostatka uvjeta u pogledu životne dobi.

S burze u penziju

Pitanje: Već sam tri godine prijavljen kao nezaposlen jer mi je poduzeće otišlo u stečaj. Potem medija sam informiran kako novi Zakon o mirovinskom osiguranju omogućuje radnicima na burzi da nakon dvije godine provedene na burzi imaju pravo na prijevremenu mirovinu. Da li je to točno? Napominjem da imam 35 godina staža i 59 godina života. (B.S., Osijek)

Odgovor: Informacija kojom raspolazete samo je djelomično točna. Naime, Zakon o mirovinskom osiguranju koji je stupio na snagu i primjenjuje se od 1.1.2014. godine sadrži odredbu da nezaposleni radnici koji su evidentirani najmanje 2 godine kao nezaposleni imaju pravo na prijevremenu starosnu mirovinu. Međutim, da bi koristili tu mogućnost moraju ispunjavati uvjete za prijevremenu starosnu mirovinu kako u pogledu radnog staža (35 godina) tako i godina života (60). U tom slučaju korisnici prijevremene mirovine koji su evidentirani kao nezaposleni najmanje dvije godine i to zbog stečaja, imaju pravo na prijevremenu starosnu mirovinu bez penalizacije. U Vašem slučaju, obzirom da ne ispunjavate uvjete u pogledu godina života (59), ne ispunjavate uvjete za prijevremenu starosnu mirovinu, tako da ćete morati pričekati da se uvjeti u pogledu godina života ispune.

BESPLATNO PRAVNO SAVJETOVALIŠTE
za članove Sindikata umirovljenika
01 46 55 111 / kućni 244

Ana Široki, predsjednica Županijskog povjereništva SUH-a Bjelovarsko-bilogorske županije

Zajedno možemo bolje

Od prije pet godina Ana Široki na čelu je bjelovarske podružnice Sindikata umirovljenika, točnije, nakon četiri uspješne godine, ponovno je izabrana za predsjednicu. Riječ je o podružnici SUH-a, jedinoj na ovome području, u kojoj volonterski rade tri osobe. Ana je po funkciji i predsjednica Županijskog povjereništva SUH-a Bjelovarsko-bilogorske županije, no proširenje na druge gradove županije tek slijedi (Čazma, Daruvar, Garešnica itd.). Kako je Ana i predsjednica Županijskog odbora Hrvatske stranke umirovljenika, tako slijede pojačane aktivnosti i suradnja sa Županijom, kao i vrlo uspješna suradnja sa gradom.

Cijeli je svoj radni vijek Ana Široki provela u drvnoj industriji Česma Bjelovar, ukupno gotovo 33 godine, gdje se zaposlila odmah poslije završene srednje škole. Punu je mirovinu stekla dokupom staža, što ima zahvaliti tadašnjem direktoru, a danas će istaknuti kako je ta briga o radniku također neka vrst priznanja za sve što je dala svojem poduzeću.

Ana se odmah po umirovljenju uključila u rad SUH-a i odmah naglašava veliku potporu koju dobivaju od grada Bjelovara.

Zahvaljujući njezinu angažmanu, od kada je predsjednica, u SUH je ušlo više od 120 novih članova. Zanimljivo je to, naglasit će Ana Široki, što ovdje u SUH često pristupaju bračni parovi, jer događa se da im se poklopi vrijeme odlaska u mirovinu, pa se onda i zajedno učlane u Sindikat umirovljenika. A takva vrsta „bračnog članstva“ korisna je i za aktivnosti: *kud jedna, tam i jedan*.

Naglašava i ono što ih ponešto razlikuje od rada ostalih udruga u gradu, pa i šire, a riječ je o tome što tijekom zimskih mjeseci organiziraju brojne radionice, edukacije i predavanja, od liječnika do raznih stručnjaka za probleme osoba starije dobi. Njihova su okupljanja vrlo živahna i odlikuju se brojnim korisnim informacijama, pa to sve više privlači umirovljenike.

Upravo te aktivnosti, reći će Ana, motiviraju na učlanjivanje u SUH: „Najzad, svakoga utorka organiziramo zdravstvene tribine te mjerenje tlaka i šećera u krvi, ističe i dodaje kako su ta okupljanja otvorena za sve umirovljenike, bez obzira jesu li članovi SUH-a, pa se i oni, nakon nekoliko posjeta, nerijetko i sami odluče učlaniti u Sindikat umirovljenika.

Isto tako, uz vrlo dobru suradnju s gradom Bjelovarom, članovi Podružnice obilaze pučku kuhinju povodom blagdana, odnose igračke djeci u *sigurnoj kući*, a za Međunarodni dan starijih osoba redovito posjećuju dom umirovljenika u Bjelovaru. Isto tako, brinu o svakom svojem članu, organiziraju putovanja, izlete i boravke u toplicama, te druge rekreativne aktivnosti. S radošću nas informira kako je u samom središtu Bjelovara otvoren dnevni boravak za sve umirovljenike, u prostoru od čak 95m² (pikado, čitanje, društvene igre itd.), koji će koristiti i članovi SUH-a. Bjelovar postaje sve više grad koji voli svoje stare.

Podružnica svojim članovima osigurava i poklon bon za blagdane, povoljnu nabavku ogrjeva, dok grad Bjelovar redovito ustupa svoje odmaralište na Jadranu za ljetovanje umirovljenika pod vrlo povoljnim uvjetima.

Ana se uključila i u politički život kroz Hrvatsku stranku umirovljenika te je bila na njihovoj izbornoj listi i ušla u gradsko vijeće Bjelovara, gdje je za svoj rad nagrađena i zlatnom plaketom grada.

Ipak kada je riječ o mirovinskom reformi, smatra kako je borba Sindikata umirovljenika puna neizvjesnosti i teškoća, ali nikako ne treba odustati. Valja argumentirano propitati sva rješenja i mogućnosti, jer evo, drugi mirovinski stup nije se pokazao dobrim. Postajemo sve stariji i siromašniji, a naš se glas sve manje čuje, govori Ana i dodaje kako je upravo Sindikat umirovljenika pozvan da jača naš udio u rješavanju problema društva. Po tome se i razlikujemo od drugih udruga, jer osobitu pozornost pridajemo borbi za prava umirovljenika i davanje pravne pomoći. SUH nerijetko inicira izmjene zakona i pomaže u poboljšanju položaja starijih i na nacionalnoj razini i u gradu Bjelovaru.

Danas živimo posljedice onog vremena devedesetih godina, kada su mnogi silom prilika išli u mirovinu u svojim stvarno produktivnim godinama, zapravo - premladi. Tako sada, što je još gore, umirovljenici pomažu svoju nezaposlenu djecu, čak i unuke. To zajednički moramo promijeniti, zaključuje Ana Široki. I budemo, optimistički zaključuje. I poručuje: Zajedno smo jači! Zajedno - možemo bolje! (B.D.)